

доведені до ВНЗ та фірм-посередників критерії оцінки документів, що подаються до вишу. Таким чином для забезпечення якості освітніх послуг для іноземних громадян повинна стати методика визнання кваліфікацій, що отримані іноземним студентом на Батьківщині. Завдання викладача — навчити, допомогти, підготувати, сформувати нове творче покоління. Проблема полягає в тому, як організувати навчальну діяльність, щоб студенти не лише поглинали потік інформації, що подається викладачем, але й розуміли, оцінювали цю інформацію. Педагогічні умови відіграють при цьому вирішальну роль. Особистість студента-іноземця, розуміння його як індивідуальності є запорукою успішної організації навчально-виховного процесу в умовах українського освітнього простору. Врахування особливостей студентів-іноземців і створення сприятливих педагогічних умов – запорука ефективної підготовки майбутнього конкурентоспроможного покоління. Зміст освіти має орієнтуватись на забезпечення розвитку і самовизначення особистості студента-іноземця. Високоморальний та глибокодуховний викладач при цьому відіграє неабияку роль, впливаючи на розвиток і становлення індуума, і тільки характером можна створити «характер».

УДК 378

Наталія Константюк

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Nataliia Konstantiuk

Ternopil Ivan Puluji National Technical University, Ukraine

EDUCATION OF FOREIGN STUDENTS AT HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS OF UKRAINE

Вища освіта завжди була одним з важливих пріоритетів у суспільстві, саме завдяки вищій освіті зберігається та захищається належний рівень культури всієї нації, відбуваються конструктивні зміни. Вища освіта є рушійною силою зростання національної економіки, та інструментом для реалізації суспільних устремлінь.

Однак на сучасному етапі розвитку досить поширеним явищем стає мобільність студентів у здобутті вищої освіти, що зумовлює збільшення кількості іноземних громадян в Україні. Наша країна посідає дев'яте місце в світі за кількістю іноземців. Багато іноземних студентів обирали освіту в Україні через позитивну репутацію, успадковану українськими університетами від вищих навчальних закладів СРСР, в поєднанні з порівняно низькою вартістю навчання. На рисунку 1 зображено динаміку чисельності іноземних студентів, які навчалися у вищих навчальних закладах України у 2006-2013 роках.

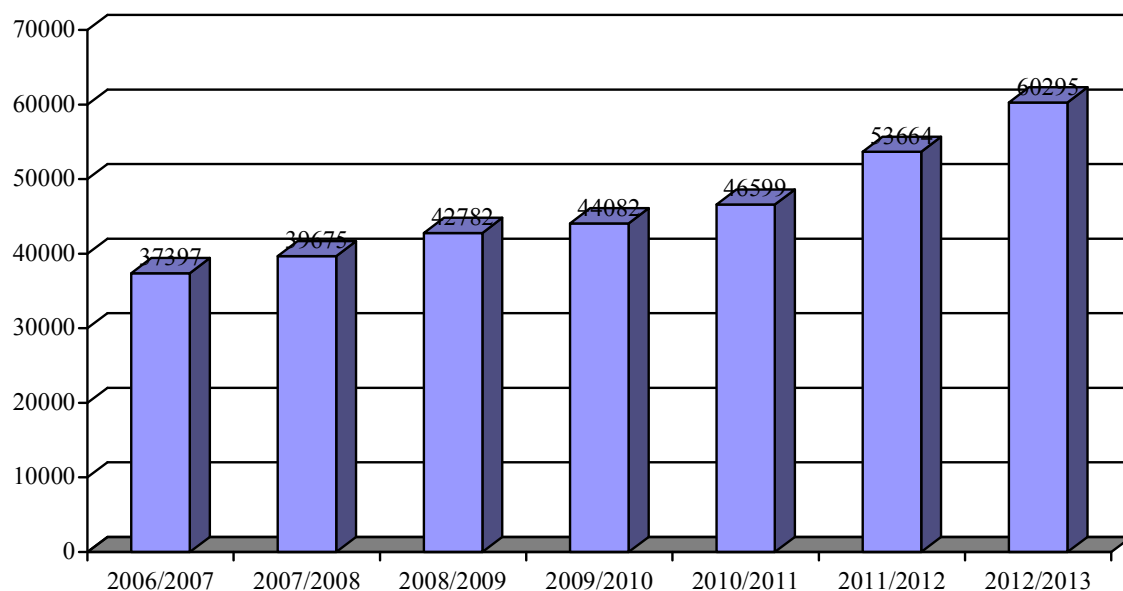

Рисунок 1. Динаміка чисельності іноземних студентів, які навчалися у вищих навчальних закладах України у 2006-2013 роках [2].

Збільшення потоку іноземних студентів позитивно відображається на доходах нашої країни та вишів, котрі приймають цих студентів. На рисунку 2 відображено обсяги фінансових надходжень від навчання іноземних студентів за аналогічний період.

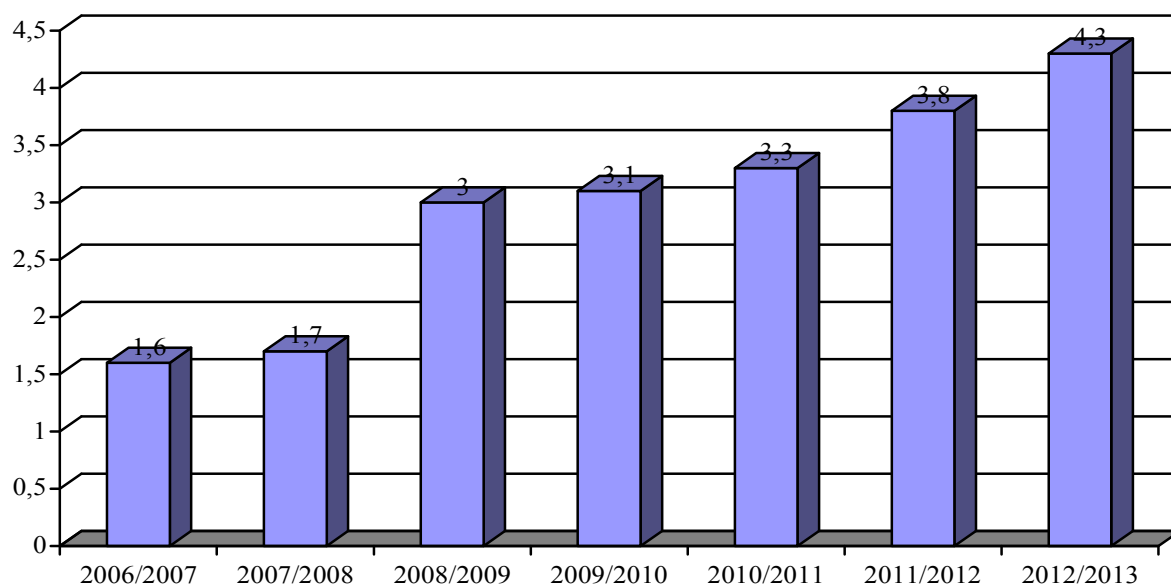

Рисунок 2. Обсяги фінансових надходжень від навчання іноземних студентів в Україні у 2006-2013 роках (млрд.грн.) [2].

Отже, українські вищі навчальні заклади мають можливість зайняти достойне місце на міжнародному ринку освітніх послуг, тим самим забезпечивши себе альтернативними видами доходів, враховуючи недостатнє бюджетне забезпечення. Що саме заважає нашим вишам посісти не дев'яте місце в світі за кількістю іноземних студентів, а хоча б увійти в першу п'ятірку? Це питання адаптації іноземних студентів в Україні та у виші.

Поняття адаптації студентів до навчання у ВНЗ було предметом дослідження таких науковців, як Г. Александров, Т. Алексєєва, Н. Бордовська, О. Орехова, П. Просецький, А. Реан, С. Розум, І. Ширяєва та ін., які по-різному розуміли її: як процес активного пристосування й вольової реалізації засвоєних норм та цінностей в умовах конкретної ситуації; пристосування особистісних якостей до умов цього ВНЗ і формування на цій основі нових соціально та професійно значущих якостей, що забезпечують реалізацію особистісного потенціалу студента [1, с.28]; активне творче пристосування студентів до умов вищої школи, у процесі якого в них формуються вміння й навички організації розумової діяльності, здібності до обраної професії, раціональний колективний та власний режим праці, дозвілля й побуту, система роботи з професійної самоосвіти та самовиховання професійно значущих якостей особистості [4,с.21]; процес активного пристосування студентів до навчально-виховного середовища ВНЗ, що включає оволодіння знаннями, вміннями й навичками, новими формами та методами навчальної роботи, залучення до нових видів пізнавальної й наукової діяльності, засвоєння нових соціальних норм, звичаїв, традицій, вимог колективу, нових побутових умов життя в студентському гуртожитку з урахуванням особливостей національної культури, цінностей, норм [3, с. 116].

Щодо етапності процесу адаптації студентів до навчання у виші, то І. Симаєва виділяє такі етапи адаптації студентів:

- фізіологічна (близько 2 тижнів);
- психологічна (до 2 місяців);
- соціально-психологічна (триває до 3 років) [5].

Підсумовуючи вищесказане, слід зазначити, що адаптація особистості до навчання у ВНЗ – складний, довготривалий, динамічний процес. Адаптація студента до умов ВНЗ охоплює всі сфери студентського життя: входження в студентське середовище; засвоєння основних норм інтернаціонального колективу, вироблення власного стилю поведінки; формування стійкого позитивного ставлення до майбутньої професії, подолання мовного бар'єру, зростання відчуття академічної спільноти.

Література

1. Алексєєва Т.В. Психологічні фактори та прояви процесу адаптації студентів до навчання у вищому навчальному закладі : дис. ... канд. психол. наук : спец. 19.00.01/ Т.В. Алексєєва ; КНУ ім. Тараса Шевченка. – К., 2003. – 204 с.

2. Динаміка чисельності іноземних студентів, які навчалися у вищих навчальних закладах України у 2006-2013 роках // Урядовий кур'єр. – 29 серпня 2013, – [Електронний ресурс] / Режим доступу:

<http://ukurier.gov.ua/uk/articles/inozemci-dedali-chastishe-obirayut-dlya-navchannya/>

3. Орехова Е.Ю. Особенности процесса адаптации студентов коренных малочисленных народов Севера, ханты и манси, к учебно-воспитательной деятельности в вузе / Е.Ю. Орехова // Психолого-педагогические науки : Вестник Поморского государственного университета. – 2006. – № 6. – С.115–121.

4. Просецкий П.А. Психологические особенности адаптации студентов нового приёма к условиям обучения в вузе / П.А. Просецкий. – Минск : Слово, 1996. – 85 с.

5. Симаева И.Н. Динамика эмоционально-чувственного состояния личности в процессе адаптации к деятельности / И.Н. Симаева. – Калининград : Радуга, 2002. – 267 с.

УДК 378

Тетяна Королюк

Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСНОВИ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ВИШАХ

Tetyana Korolyuk

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

FOUNDATIONS OF INTERNATIONAL STUDENTS' ADAPTATION AT HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Адаптаційні можливості є предметом вивчення низки наук, включаючи всі гуманітарні та медико-біологічні науки. Проте загальноприйнятого визначення поняття адаптації немає. Слово «адаптація» (від лат. *adapto* – пристосування) виникло в біології для позначення процесу пристосування будови і функцій організму (особин, популяцій, видів) до умов навколишнього середовища. З філософсько-соціологічної точки зору, адаптація – атрибут будь-якої живої істоти, який проявляється щоразу, коли в системі його взаємовідносин з середовищем життєдіяльності виникають важливі зміни. Оскільки і людина, і середовище постійно змінюються, адаптація виявляється фундаментальною основою існування.

Основними факторами адаптації іноземних студентів до навчального процесу у наукових працях дослідників визначено: 1) соціально-психологічні, тобто вибір навчального закладу, мотивація до навчання, здібності, наявність досвіду, навичок; 2) психолого-педагогічні, які являють собою загальну підготовленість до професійного навчання, суб'єктну позицію студента у навчальній діяльності й орієнтацію на особистісно-професійний саморозвиток; характер спрямованості та рівень професійної діяльності викладача, його здібності до навчання студентів; 3) індивідуально-особистісні, до яких